

DOMOLJUB

Glasiilo Jugoslovanske Kmetске Zveze z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 10 Din. na leto.
Za inozemstvo 30 Din.
Posamezne številke se prodajajo po 50 par.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserti pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Za kmeta!

Kako ljubezen ima sedanja vlada za kmeta se kaže posebno v teh časih. Slovenijo je slaba senena letina zadela strašno. Z veliko skrbjo gleda kmet v zimo, ko ima komaj do adventa krme s slamo vred. Vsak hlev bo moral oddati skoro po pol dosedanje živine. In potem! Ne bo gnoja, ne bo mleka, ne bo dovolj voznje živine, ne bo zabele toliko več se bo porabilo špeha in masti. Kmet mora odprodati živino za vsako ceno, čim dalj drži, tem težje bo shajal. Vse raste, živina pa pada. Naši poslanci so od početka opozarjali vlado, naj pravočasno oskrbi pomoč, pa ne v denarju, marveč cenejšega sena naj v Slovenijo oskrbi. Poslanec Škulj je sam hodil po Vojvodini in Srbiji, ter ogledoval, kje bi se dobilo poceni seno. V Pančevem je slame pšenične ogromne zaloge. — V Smederovu so seljaki sami priznali, da dajo seno po 3 groše kg, to je 2 K 40 v. Poslanec Škulj je ponovno govoril pri ministru železnic, naj dovoli brezplačen prevoz sena iz Beograda v Slovenijo. Isti poslanec je govoril dvakrat o tem v zbornici in sicer ob priliki razprave o proračunu za železnice in o ministrstvu soc. politike. Obenem so poslanci JK predložili spomenico ministrskemu svetu, a vse zaman. Cele vlake je vlada dala za prevoz Sokolov iz Srbije v Ljubljano za znižano ceno, cele milijone je šlo državnega denarja za sokolsko prireditve v Ljubljani, a za pomoč kmetu, da se mu nabavi krme, tega vlada ne snatra niti potrebno, da bi o tem razpravljala. Poslanec Škulj je na to interpeliral ministra za soc. politiko, ki pa pošilja odgovor, da išče podatkov. Kdor gre enkrat na kmete, pa bo videl podatke, to je na svilih — gole dile in pa rebra stradane živine! Dal Za vse je denar, a za kmeta ga ni! To naj izuči one kmete, ki take ljudi na vlado rinejo. Koliko milijonov gre v razne ramene brez potrebe, a za pomoč naši živinoreji in našemu kmetu je vse škoda. Ko bi bila vlada hitro dovolila podporo, bi se bilo seno pokupilo, sedaj pa so skočili vmes razni kapitalisti, ki bodo vlekli visoke dobičke, ko bodo prodajali seno izven države in po visoki ceni, medtem ko bi naš kmet ga dobil lah-

ko po 4 krone, ko bi vlada hotela dovoliti brezplačen prevoz. Koliko tisoč ljudi se vozi brezplačno ali pa po nižini ceni po državi, a ko kmet potrka, zanj je škoda premoga in mašine. Poslanci Jugosl. kluba vztrajajo na svoji zahtevi naprej. Kmetске zveze pa pošiljajte spomenice na vlado, morda se zbudí do sv. Martina. Š.

Orlovska slavnost v Brnu.

Takih slavnosti češka Morava še ni doživela. Češkoslovaška država, ki je pred dvema letoma napovedala boj Rimu in Cerkvi, je s strahom zrla na desetisoče orlovskih vrst, svobodomisletci, ki so bahali, da bo v par letih konec katoličanov na Češkem, so z začudenjem gledali silen razmah katoliške misli v Husovi deželi.

V Brno je na II. slovanski orlovski tabor poslalo 11 narodov svoja obilna zastopstva, Čehi in Slovaki pa so prihiteli v stotisočih.

O veličastnem sprejemu 1200 Jugoslovanov, izmed teh 400 Orlov in 200 Orlic v Brnu smo že poročali. Dodajemo še to, da je bil že na meji v Breslavi sprejem silno prisrčen. Čehi so Jugoslovane pogostili s pecivom in pivom, kolikor je kdo hotel.

Velikanska pozornost in napetost je vladala za nedeljski sprevod. Prekosil je vsa pričakovanja.

Po deževnih predneh je v soboto in nedeljo nastopilo prekrasno vreme. Točno ob 8. zjutraj se je pričel pomikati sprevod. Ulice, koder se je sprevod pomikal, so bile natlačeno polne ljudstva, ki je v nepopisnem navdušenju pozdravljalo udeležnike. Cenijo, da gledalo sprevod nad 200.000 ljudi.

Sprevod je bil vzorno urejen in se je deloma v osmero-deloma v dvanajstostopih poldrugo uro pomikal mimo navdušenih gledavcev. Šhod so otvorili Orli legionarji in Orli vojaki, nato je sledila mogočna orlovska konjenica in vrsta kolesarjev na okrašenih kolesih. Za njimi so šle češke in slovaške narodne noše o nepopisno živih in prijetnih barvah. Nato šte-

vilna mladina, dijaštvo in za njimi tuji: Anglija, Belgija (300 udeležencev), Francozi, Rusi, Poljaki, in potem v nepregledno dolgi vrsti Jugoslovani, na čelu dr. Korosec in predsedstvo Jugoslovanske Orlovske zveze. Občinstvo je Jugoslovane nad vse navdušeno pozdravljalo.

Za Jugoslovani se je peljal v avtomobilu železniški minister dr. Šramek, starosta češkoslovaškega Orla, minister dr. Dolanski kot zastopnik vlade, papežev poslanik Micara, olomuški nadškof dr. Stojan in drugi dostojanstveniki. Nato so prišli češki Orli.

Skupaj je korakalo v sprevodu 11.778 Orlov v polnem orlovskem kroju, 30.000 pa v polkrojih ali pa v civilni obleki z orlovskimi oznaki, ker revnim kmetским in delavskim fantom ni lahko nabaviti si kraj. Vseh udeležnikov spreveda je bilo nad 50.000, v sprevodu je korakalo poleg fanfar 24 godb in 203 orlovske zastave. Sprevod in sv. maša je bila pravo zmagoslavje katoliške in orlovske misli. Sprevod se je valil kot mogočna reka po brnskih ulicah.

Sv. maša. — Orlovska prisega. — Blagoslov praporov.

Na telovadišču veličasten pogled! V godbenem paviljonu je prirejen oltar; v v njem služi po nagovoru olomuškega nadškofa dr. Stojana sv. mašo papežev nuncij Micara. Spodaj pa se zgrinja Orlovstvo vseh narodov s prapori. Pribramski rudarji s prižganimi jamskimi svetilkami prisostvujejo sv. maši, pri povzdigovanju zvonov, done fanfare francoskih gimnastov, rogovi Orlov, gozd praporov se skloni stotisoče vernikov pada na kolena na tribunanu in spodaj in kliče: »Ejhle, altář Hospodinův zařil.«

Po sv. maši je blagoslovil nuncij skupni prapor češkoslovaškega Orla; dalje skupni prapor jugoslovanskega Orla, ki ga je češkoslovaški Orel podaril jugoslovanskemu, prapor Orlov-legionarjev ter krasni ameriški prapor, ki so ga Američani podarili češkoslovaškemu Orlu.

Nastopi nadškof dr. Stojan, ki pozivlje Orle, naj podajo slovesno obljubo, ki se glasi med drugim:

Obljubujemo Bogu in domovini, da bomo vero po očetih podedovano ljubiti in

jo branili proti vsakomu, svoje orlovske dolžnosti izpolnjevali itd.

Orli so glasno, možato ponavljali vsako besedo prisega. Na vprašanje: »Obljubljate?« je zagrmelo k nebu: »Obljubljamo! Tisoče in tisoče rok se dviga k nebesom v prisegi, prapori se sklonijo, oči se solze.

Nad 120.000 oseb pri telovadbi. — Telovadba 5000 Orlov in 3000 Orlic.

Popoldne je bila javna telovadba. Ze pred tretjo uro so bile zasedene vse tribune in vsi sedeži ter stojišča in ni bilo mogoče dobiti nobenih vstopnic več. Z mirnim srcem se lahko trdi, da je gledalo telovadbo nad 120.000 ljudi.

Najpreje so nastopile Orlice. 3104 Orlice so izvajale lepe proste vaje, na kar so nastopili Jugoslovani s prostimi in nato s simboličnimi vajami, ki so vzbudile splošno pozornost in so slovenski in hrvaški Orli in Orlice žele velikansko odobravanje.

Nato je nastopil oddelek Orlov-vojakov in izvajal z veliko spretnostjo in sigurnostjo težke vaje s puškami.

Kot naslednji so nastopili Francozi, Belgijci, Svicarji, Amerikanci in drugi gosti v skupinah in so za svoje vaje želi vihar ploskanja.

Za tujimi gosti so kot zadnji nastopili Orli s prostimi vajami. Nepopisen je bil pogled na 5000 telovadcev, ki so mojstrsko izvajali vse vaje in bili od občinstva burno pozdravljeni.

V gostih vrstah so se vsipali telovadci na telovadišče, v popolnoma kritih in izravnanih vrstah; prihajali so kakor iz tunela ter se na telovadišču razprostirali v nastop. Telovadba je na vse napravila nezbrisen vtis ter vse prepričala o moči orlovskih armad.

V mednarodnih tekmah zmagali slovenski Orli.

Kakor so v telovadnih tekmah v soboto, ko je tekmovalo 14 slovanskih orlovskih vrst, zmagale jugoslovanske orlovske vrste in sicer si je priborila prvo mesto in nagrado vrsta Ljubljana-Sv. Peter, drugo pa vrsta z Jesenic, tako si je pri mednarodnih tekmah za prvenstvo v ponedeljek, ko je tekmovalo 5 narodov (Čehi, Svicarji, Francozi, Belgijci in Jugoslovani) priboril prvo mesto in nagrado slovenski Orel, nabelnik Orlovske podzveze Ivo Kermavner.

Slovenske narodne noše dobile drugo nagrado.

Tretji dan je bil določen za nastop narodnih noš in tekmo noš. V tri četrti ure dolgem sprevedu so se vrstile narodne noše iz vseh krajev Čehoslovake in je bilo prisojeno prvo darilo narodnim nošam iz južne Moravske. Splošno pozornost so vzbujale jugoslovanske narodne noše, med temi prav posebno slovenske, ki jim je bilo prisojeno drugo mesto. Jugoslovanskih narodnih noš je bilo okrog 120, med njimi slovenska svatba, ki je vzbujala največjo pozornost.

Bilo je s temi največjimi slavnostnimi občankami združenih še mnogo drugih slavnosti, o katerih poročati nam ne dovoljuje prostor.

2

Seveda se niso vršile samo slavnosti, temveč tudi važna zborovanja vseh čeških organizacij: delavskih, kmetskih, dijaških, političnih, cerkvenih, gospodarskih.

Češki katoličani so z II. slovanskim orlovskim taborom stopili ogromen korak naprej v boju za svoje pravice, češki svobodomiselci pa so spoznali, da preko katoličanov ne bo mogoče v Čehoslovaki vladati.

Bog daj, da bi tudi pri nas orlovska misel tako prekvasila vse ljudstvo, da bi mu postala mogočna obramba v boju za pravice slovenskega ljudstva.

g Mariborske tržne cene. Goveje meso 18 do 17 Din, telečje 15 do 16, svinjsko 22-50. Klobase 19 do 35, konjsko meso 7 do 8 Din 1 kg, perutnina 16 do 30 za komad, ribe 10 do 15 za kg. Mleko po 8 do 8-50 liter, različni sir po 90 do 125 Din kilogram. Vino po 10 do 14 liter, pivo 4-75 do 5-25, žganje 25 do 30 Din liter. Kruh beli 7-50, črni 6-50 kg, žemlja 0-50. Jabotka 2 do 2-50, bruske 4 do 5 Din kg. Sladkor v kristalu 19, v kokah 21-50 Din. Moka št. 0 7-50, št. 1 7, št. 6 8-50 Din za kg. Seno 200 do 260, ovsena slama 137-50 do 162-50 Din za 100 kg. Drva trda 112-50, mehka 100 Din za m³. Premog trbovelski 31-50, velenjski 25 za 100 kg. Cene drugim mlečkim izdelkom in zelenjavam so ostale kakor so bile do sedaj.

To nedeljo v Celje!

V nedeljo, dne 27. t. m. se bo vršil v Celju orlovski tabor štajerskih orlovskih okrožij.

Naj bi naši ljudje pokazali, da znajo ceniti ogromen pomen orlovske organizacije, ki vzgaja našo mladino po krščanskih načelih in jo tako varuje pred pogubnim vplivom brezverskega sokolstva in mladostne podivjanosti. Zato naj bi se prireditve vsi v čim večjem številu udeležili. Iz okolice zlasti naj se pripeljejo na okrašenih vozovih, v narodnih nošah in z zastavami. Prireditve mora biti veličastna manifestacija orlovske misli na štajerskem.

Sporod bo sledeči: Od pol 8 do pol 9 zbirališče pred glavnim kolodvorom, nato sprevod po mestu, med katerim igra vojaška godba dravske divize in podvodstvom kapelnika g. dr. Čerina. Ob 9. uri sv. maša na Glavnem trgu, na to tabor na Dečkovem trgu. Popoldan ob pol 3 javna telovadba, pri kateri tudi nastopi zmagovita brnska vrsta. Po telovadbi ljudska veselica s srečolovom.

Rudarska stavka. Prošnja.

Glad, kruti glad, preti 40.000 rudarjem, ženam in nedolžnim otrokom. Šestmesečne prošnje živih podzemskih okostniakov, da naj se njihove plače, ki znašajo danes povprečno 70 K, povišajo, vse trkanje na vrata trbovelske družbe je bilo brezuspešno. Trboveljski kapitalist je naše vnebovpjoče prošnje, jokane naših žena in otrok sprejel le z krutim posmehom.

Vsa sredstva so izčrpana, zato je priziljeno delavstvo, da stopi v stavko.

Vi občani najbolj poznate bedno življenje nas trpinov, vi najbolj občutite našo strašno bedo, ker ni skoro enega od vas, na katerega dobro srce ni ubogi, izmozgani rudar potrkal in tudi našel odprto srce in odprte roke. Vi, ki imate sami le toliko, da

živite, ste vendar vedno pokazali za nas sestradance usmiljenost in potrpežljivost. Prepričani smo, da nas tudi sedaj ne boste zapustili, ko nas je izročilo 50 judovskih kapitalistov smrti od gladi.

Naš boj proti izkoriščevalcu ni političen, on je strogo gospodarskega značaja. Zato se je združilo vse delavstvo brez različne strank, da kot en mož izbojuje svojo pravico do življenja. Mi se hočemo v boju za najprimitivnejše življenjske pravice strogo držati vseh zakonov in predpisov. Mi garantiramo za red in miren potek našega obupnega boja. Mi smo navezani na vas, ker ste tudi vi na nas.

Naša zmaga je vaša zmaga!

Mi smo trdo prepričani, da nas boste v našem obupnem ali opravičenem boju podpirali tako gmočno in potom kredita kakor tudi moralno. Bodite prepričani, da vam bo delavstvo za to globoko hvaležno in strnilo se bodo še ožje vezi našega medsebojnega prijateljstva.

Živela solidarnost občanov z delavci!

Trbovlje, dne 21. avgusta 1922.

Prepričani smo, da bo naša javnost delavstvo v pravičnem boju podpirala z vsemi močmi.

Župan Josip Gale.

Deželno sodišče in volilni imeniki.

Župani litijskega glavarstva smo bili povabljeni na glavarstvo radi sestave volilnih imenikov. Jaz sem jih sestavil natančno po navodilih glavarstva. Deželno sodišče jih vrne z ukazom: tekoče številke mora o biti na vsakem imeniku zase, vsako selo, ki ima v sebi zaključene h. št. mora imeti poseben imenik v štirih izvodih, vsak imenik posebej mora biti od župana in tajnika podpisan, indeksi se morajo popraviti. Tiskovin na glavarstvu nisem dobil nič več kot, kar jih je moralo biti: namreč neki kataster pri glavarstvu predvideva 12 sel v občini, v resnici jih je pa 21. Za 12 sel sem spisal 48 imenikov in 4 indekse. Hišne številke so se nedavno uredile in ukaz je velel: za vsako selo nove 4 imenike torej za 9 vasi še 36 vol. imenikov. Hitim na glavarstvo, pove se mi, da je pravilno sestavljeno, zahtevam za 36 imenikov tiskovine, a tam jih niso imeli. Kaj storiti?

Da se izognem kazni sem moral nove hišne številke črtati in stare napisati ter iskati cel dan v indeksih, da sem mogel vse urediti.

Prej sem bil potrdil in podpisal imenike in sicer celotne (2. za obl. volitve ter štiri indekse), sedaj sem moral vseh 48 imenikov. Tu sem moral storiti, kar več drugim županom ni bilo treba.

Ker sem imenike opremil s tekočimi številkami od ene do 424 (toliko je volivcev) je sodišče zahtevalo za vsak imenik začetni št. 1 in tudi strani sem opremil na vse štiri celotne imenike od ene naprej. Zahtevalo se je tudi strani mesto 4 kraja z 1., 48 krat z eno začetni. Na glavarstvu se mi je svetovalo, da naj tek. št. in št. strani, ostanejo nespremenjene, ker če se to popravlja bo cel aparat uničen in pri

vollitvah zmede gotove. To sem sodišču pojasnil s prošnjo naj se ne muči županov ampak imeniki vrnejo glavarstvu z direktivo, da isto uredi, kar je treba. Čez 3 dni dobim imenike nazaj, tekoče šteje. Črtane in ukaz: v 5 dneh vse popravljene poslati nazaj, sicer me zadenejo posledice člana 4 zakona o sestavi imenikov. En cel dan sem se mučil z iskanjem volivcev v abecednem indeksu ter na ukaz sodišča moral tudi v opombo vseh indeksov pisati bivališče vsakega volivca. Pribijem; deželno sodišče je z ukazom prisililo, da sem delal

neka, kar zakon ne predpisuje samo, da je v imeniku zmeda, katere zakon ne predpisuje. Ob vollitvah bo sedaj kak zagrižen liberalni komisar lahko zavrnil kakega volivca, ker ne bo brž našel istega, kot bo navzoč, ker jih je več pod enako tek, številko vpisanih in z enakimi imeni in to po krivdi sodišča.

Takega ravnanja ne morem trpeti, zato sem zaprosil glavarstvo, naj me štiti, ker sem se uprl strani imenikov zmešati ter sem obenem zaprosil naj me razreši županskega posla.

Gospodarski obzornik.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Nesrečno ameriško posojilo. Ko je parlament odobril posojilo z Blerovo skupino, je bilo rečeno, da dobi naša vlada 25 milijonov dolarjev na roko v gotovini kot prvi obrok. Od teh 25 milijonov se jih je prav hitro posušilo 10, ker so nedavno javili vladni listi, da je finančni minister že prejel 15 milijonov dolarjev. A tudi to ni istina. V Ameriki posojilo kar ne gre in ne gre, ker Amerikanci pravijo, da je naša državna uprava preveč neurejena. Podpisali so le pet milijonov dolarjev. Sama Blerova skupina pa nima več kapitala kakor 15 milijonov dolarjev, ki jih seveda ne bo kar tako zavalila v žep naši vladi. Zato bo morala naša slavna vlada že še nekoliko potpeti za dolarje.

g Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 8. avgusta smo imeli za 4.911 milijonov 115.176 Din papirnatega denarja v prometu. V dveh tednih se je stanje papirnatega denarja pomnožilo za preko 100 milijonov dinarjev.

g Češka krona silno raste. Zato dobiva češka industrija vedno manj naročil iz inozemstva in mora tovarne zapirati ter odpuščati delavstvo. Dosedaj je na Češkem že nad 380.000 ljudi brez posla.

g Borza se ustanovi v Ljubljani.

g Bankovce po 100.000 kron izda v kratkem Avstrija.

g Madžarska dobi kovani denar. Madžarska vlada je naročila pri Kruppovih podjetjih novi kovani denar po 1, 5, 10 in 20 kron.

CENB.

g Cene piva in moka so v Mariboru zopet poskočile. Cena za pivo je zvišana za 48 kron za hektoliter — gostilničarji pa ga ne prodajajo po tej ceni, temveč ga točijo liter po 22 kron, pol litra 11 kron in četrt litra po 8 kron, da ne bi imeli »izgube«. Kilogram moka stane 32 kron.

g Lesni trg. Cene so bile pretečen teden: hrastovi hlodi I. 3000 do 4500 kron, II. 1600 do 2400 kron, hrastovi hlodi za furnirje 4000 do 4500 kron, fin hrastov les 10 do 12.000 K, doge za sode 180 do 220 kron, francoske doge za sode 1000 komadov 4080 do 6000 kron, bukovi hlodi I. 800 do 1000 kron, jesenov hlodi 1600 do 2400 kron, javorjevi hlodi 1800 do 2500 kron, hrastovi brzojavni droš 1060 do 2000 kron, bukovi prači 90 do 110 kron, bukovi les za kurjavo I. 7000 do 9000 kron, II. 6500 do 7000 kron, oglje 30.000 do 40.000 kron za vagon.

g Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem dne 18. avgusta so prignali 252 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 550 do 680 kron, 7 do 9 tednov stari 820 do 1000 kron, 3 do 4 mesece stari 1200 do 1500 kron, 4 do 6 mesecev stari 1600 do 1900 kron, 8 do 10 mesecev stari 2500 do 3000 kron, 1 in pol leta stari 3500 do 4000 kron žive teže po 66 kron.

g Dalmatinska vina prodajajo v Belgradu po 22 do 24 kron za liter.

g Cene danes in pred enim letom. »Jugoslovanski Lloyd« navaja sledeče cene najnujnejših življenjskih potrebščin v Zagrebu lani in letos: Govedina lani 24—28 kron, letos 70—80 kron, svinjsko meso 24—28 (100—120) kron, slanina 40—46 (120—140) kron, moka 15—20 (20—30 K, mleko 6—8 (15—16) kron in drva 1200—1300 (2500—3000) kron za klaftro. Približno iste cene veljajo tudi za Ljubljano.

ZIVINA.

g Živina iz Jugoslavije za Avstrijo. Namepravna izvozna prepoved za žito iz Jugoslavije po vesteh dunajskih listov avstrijskim krogom ne prizadeva nobenih skrbi, ker je prvič neka izvozna količina žita pogodbeno omejeno, drugič pa je žito iz Amerike na Dunaju cenejša kakor žito iz Jugoslavije.

g Ovce iz Nemčije na račun vojne odškodnine. Pretekli teden je odpotovala v Nemčijo komisija, obstoječa iz treh članov, da prevzame ovce na račun vojne odškodnine. Prevzeti ima dolejš največjo partijo in sicer 57 tisoč ovac.

PROMET.

g Zgradba železnice Ljutomer—Ormož. — Uspeh naših postancev. 19. avgusta je ministristvo za promet odredilo, da se ima takoj pričeti z zgradbo železniške proge Ljutomer—Ormož. Zgradbo te proge je že dalje časa zahteval Jugoslovanski klub. Potrebno odobrenje za graditev je ministristki svet že izdal.

g Gradba železnice Kočevje—Brod Moravice. Dne 10. t. m. se je vršila v Kočevju seja akcijskega odbora za zgradbo železnice Kočevje—Brod Moravice. Zastopane so bile tudi vse interesirane občine. Soglasno je bilo sklenjeno, da se akcija za zgradbo, te Sloveniji prepotrebne železnice, krepko nadaljuje.

g Vagoni in lokomotive na račun vojne odškodnine. Do 6. avgusta smo dobili iz Nemčije na račun vojne odškodnine 3349 in 2710 odprtih vagonov. Razen tega smo dobili 25 cistern, 20 sanitetnih voz in 114 lokomotiv. Po pogodbi z Nemčijo nam mora Nemčija izročiti tekom meseca februarja 1923 1110 osebnih vagonov.

g Večje število vagonov iz bivše Srbije so našli na Mažarskem. Te vagona nam mora Mažarska takoj vrniti.

g Električni tok iz Fale napeljejo preko Celja v Trbovlje. Ti stroški so proračunani na 150 milijonov kron.

g Vagoni za prevoz svežega mesa. Ministristvo za promet je naročilo v Nemčiji na račun vojne odškodnine 500 vagonov za prevoz svežega mesa.

g Novi vagoni. Naša vlada je naročila v Nemčiji na račun vojne odškodnine zopet 2280 vagonov, največ za ozkotirne železnice v Srbiji, kjer vlada veliko pomanjkanje vagonov.

IZVOZ IN UVOZ.

g Izvoz vseh živežnih potrebščin je iz naše države prepovedan. Na ta način hoče vlada draginjo omejiti. Sedaj pa poglejmo cene pri nas in drugod. V Hamburgu stane kilogram ameriške pšenice 16 K 50 v. v Trstu kilogram ameriške moka 22 kron 10 v. in sicer dobavljena šele koncem septembra t. l. Pri nas pa je dnevna cena pšenice za kilogram 20 kron in če pristejemo k temu še stroške prevoza do meje in izvozno carino, potem mora inozemstvo plačati danes za našo pšenico, postavljeno v Špilje 25 K 50 v. za moko pa, kateri je danes tržna cena 30 kron za 1 kg pa 31 K 50 v. Kakor se vidi, je inozemska pšenica za inozemstvo cenejša za 30 odstotkov od naše.

DAVKI.

g Zvišanje trošarin. Glasom razpisa ministristva financ so se nekatere splošne trošarine z dnem 15. avgusta t. l. povišale, in sicer: Na sladkor od sladkorne pese ali sladkornega trsa, na 100 kg od 400 do 500 Din. Na vse druge vrste sladkorja na 100 kg od 80 do 200 Din. Na kavo: na 100 kg od 200 na 400 Din. Na pivo: izven Srbije in Črne gore od hl od 4 na 5 Din. Na fino vino: od 100 l od 600 na 800 Din. Na bencin: na 100 l od 10 na 300 dinarjev. Imetniki trošarinskih predmetov, na katere je trošarina povišana, morajo količine predmetov, ki se pri njih nahajajo dne 15. avgusta 1922, najkasneje do 19. avgusta 1922 prijaviti pri najbližjem oddelku finančne kontrole in plačati razliko na trošarini najdalje v roku petih dni. Od plačevanja razlike na trošarini so oproščene one osebe, ki nimajo več kakor 10 kg sladkorja, 2 kg kave, 5 litrov finih vin, 10 litrov piva in 5 litrov bencina. Istotako je oproščen od plačevanja razlike na trošarini sladkor, ki se nahaja v skladiščih državnih podjetij in ustanov ter pri potrošnih zadrugah in oni bencin, ki je po točki 17 člena 118 trošarinskega pravilnika prost trošarine. Ako se zatno zgoraj omenjenega dne te vrste predmeti v večjih količinah, nego jih navaja prejšnji odstavek, se mora plačati trošarinska razlika za vso zadeto količino. Prijave o količinah, ki niso oproščene, treba pismeno ali ustmeno oddati v dveh izvodih. Prijavitelj se mora ime in priimek ter poklic prijavnika, vrsta in količina trošarinskih predmetov, ki so zavezani različni trošarine, med časom, ko se morajo ti predmeti prijaviti, na potu (prevozu), jih mora oni, ki jih prejme, pravočasno prijaviti; če pa je prijavi rok že potekel, jih mora prijaviti najkasneje v 48 urah po prejemu blaga ter plačati razliko trošarine. Po uradni ugotovitvi zaloge trošarinskih predmetov izračunaj kontrolni organ odpadajočo trošarino, izpolni poštno-čekovno položnico, glasečo se na poštno-čekovni račun delegacije ministristva financ v Ljubljani št. 10.011 in jo izroči stranki z enim izvodom potrjene prijave. Odpadajoča vsota se plača pri najbližjem poštne uradu. Opuščena ali netočna prijava tvori trošarinski (dohodkarstveni) prestopok; poleg prikrajšane trošarine bi prestopnik moral plačati globo v višini štiri do osemkratne utajene trošarine. Netočna je prijava, ako znaša diferenca med prijavljeno in faktično zalogo več kakor 5 odst. Predmet izvršenega trošarinskega prestopoka zapade brez odškodnine v korist države.

RAZNO.

g Obvezni polletni tečaj na državnih podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. oktobra 1922. Za vstop v tečaj je vložiti na vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani do 15. septembra 1922 prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno izpričevalo, 5. ubožni list, 6. npravstveno izpričevalo. Pouk o podkovski šoli je brezplačen; učenci dobivajo

redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu, skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa.

g **Vabilo** na 25. redno letno skupščino Čebelarstva društva za Slovenijo, ki bo v nedeljo, dne 3. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v Marijanišču v Ljubljani. Dnevni red: 1. Pozdrav in otvoritev skupščine. 2. Tajniško poročilo. 3. Blagajniško poročilo. 4. Volitev odbora. 5. Društveni dom. 6. Predlogi in navedbi. 7. Otvoritev jubilejne čebelarstva razstave.

g **Vabilo** na I. kongres jugoslov. čebelarjev, ki bo v Ljubljani, dne 4. in 5. septembra t. l. Dnevni red: 4. septembra. Od 10. do 13. delegatska skupščina Saveza jugoslovenskih čebelarstva. (Pristop imajo samo delegati Saveza.) Ob 15. otvoritev kongresa. 1. Pozdrav in nagovor predsednika. 2. Organizacija delovanja Saveza jugoslovenskih čebelarstva. Poroča Miloš Ljubič, tajnik Hrvat-slavon. čebelarstva društva v Osijeku. 3. Ob 17. Skupni ogled jubilejne čebelarstva razstave. 5. sept. se zborovanje nadaljuje. Začetek ob 9. uri. 4. Ustroj čebele z ozirom na njeno nalogo. Govori entomolog vseučilišni profesor dr. Avgust Langhoffer iz Zagreba. 5. Osnova čebelarstva zakona za kraljevino SHS. Referent dr. Dražan Šafar, pravnik in čebelar v Zagrebu. 6. Čebelarstva revija za Jugoslavijo. Referent Jos. P. Jovanović, urednik »Srpskega Pčelara« iz Beograda. 7. Predlogi glede kongresa l. 1923. Kdor se namerava udeležiti kongresa, naj na dopisnici prijavi svojo udeležbo na naslov: Savez jugoslovenskih čebelarstva v Ljubljani. Vsak prijavljenec bo dobil nato legitimacijo, s katero se bo izkazal na svoji postaji za znižano vožnjo v Ljubljano in nazaj. (Nadejamo se, da bo dovolila južna železnica polovično, državnica pa eno četrtinsko vozovnico.) Legitimacija bo služila tudi kot brezplačna vstopnica k vsem prireditvam in na čebelarstvo razstavo. Legitimacije brez saveznega žigla so neveljavne. Clani, ki bivajo v bližini Ljubljane, in ljubljanski čebelarji naj pridejo na legitimacije do 20. avgusta k tajništvu v Marijanišče.

g **Jubilejna čebelarstva razstava**. Od 3. do 10. septembra bo v ljubljanskem Marijanišču jubilejna čebelarstva razstava, ki bo odločilnega pomena za razvoj vsega jugoslovenskega čebelarstva. Razstava bo imela v glavnem šest sledečih skupin: 1. Žive čebele v posameznih panjih, vzgojevalnice za matice, opazovalne postaje itd. — 2. Prazni panji vseh setavov. — 3. Čebelarstvo orodje in sicer najstarejše kot najnovejše priprave, ki se uporabljajo v čebelarstvu. — 4. Izdelki iz medu in voska. — 5. Čebelni proizvodi — med in vosek. 6. Čebelarstva književnost in narodnozgodovinske zanimivosti in umetnine.

g **Pogajanja za trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Poljsko**. Poljski poslanik je odpotoval v Varšavo. Njegovo potovanje je v zvezi s pripravami za trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Poljsko. Pogajanja so se pričela dne 15. avgusta.

g **Tobak za noslanje** prično izdelovati v tobačni tovarni v Ljubljani. Tozadevne stroje so naročili v Nemčiji. To je prva tobačna tovarna v naši državi, ki bo izdelovala tobak za noslanje.

g **Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru** se bo vršila od 8. do 17. septembra.

Tedenske novice.

Politične.

Zmaga SLS na Viču. Na Viču so se vršile volitve župana in občinskih svetovalcev. SLS je dobila župana in vseh šest svetovalcev.

p **V Osilnici** smo imeli 15. avgusta zelo številno obiskan političen shod. G. poslanec Stanovnik nam je zelo jedrnat govoril o gospodarstvu »državotvornih« demokratov in »samostojnih«. Shod je bil mnogoštevilno obiskan tudi od sosedov Hrvatov. Le škoda, da ni bilo govornika od Hrv. pučke stranke, kakor je bil napovedan. — Razšli smo se mnenja, da je treba tabor samostojnih do zadnjega kotička izprazniti.

p **Konferenca v Londonu** se je razbila. Gre za nemško vojno odškodnino. Francoska ne mara nič odnehati, zakaj če Nemčija ne plača, Francija bankrotira, na drugi strani pa se Nemčija ojači, kar pomeni za oslabele Francoze silno nevarno. Anglija pa bi se rada Nemčiji približala, ker se je tudi boji in zato se zanjo poteguje, na drugi strani pa se boji velike vojaške moči, ki jo ima Francija in bi jo Anglija rada nekoliko ponižala. Zato se Angleži in Francozi ne morejo sporazumeti, medtem pa Nemčija hiti se obnavljati. Konec zna biti za celo Evropo zelo žalosten.

p **Princ Jurij** kaznovan. Kraljev brat Jurij je zahteval od dvora, naj se mu izplačuje letno 1 milijon frankov iz kraljeve plače. Vlada pa je sklenila, da mu daje 365.000 frankov, če pa se bo držal v Jugoslaviji, pa 6000 dinarjev. Ker Jurij s tem ni bil zadovoljen, ga je kralj začasno izključil od kraljevega dvora.

Domače novice.

d **Veličasten katoliški shod** se je vršil v nedeljo, dne 20. avgusta v Cerknici na Notranškem. Velike množice ljudstva iz najoddaljenejših krajev obširne cerkniške dekanije, pa tudi iz sosednjih dekanij so 20. t. m., v nedeljo, rano zjutraj peš in na vozovih prihajale v Cerknico. Razvrstil se je sprevod, v katerem je korakalo do 5000 ljudi pod mnogoštevilnimi društvenimi prapori, med njimi četa Orlov in Orlic iz celega okraja; igrala je mengeška godba. Sv. maša se je darovala na prostem na trgu okoli cerkve, kjer se je tudi vršil shod.

Cerkveni govor je imel prior g. Valerijan Učak, ki je z vznesenimi besedami navdušil veliko množico za katoliške verske ideale. Shod je nato otvoril predsednik pripravjalnega odbora, g. dekan Juvanec, nakar se je za predsednika imenoval bivši deželni poslanec g. Drobnič, kateri je ljudstvo prisrčno nagovoril. Nato je govoril narodni poslanec g. prof. Sušnik o katoliški šoli ter o boju zanjo in g. Terseglav o pomenu ter nalogah vere v javnem življenju. Vse govore je ljudstvo spremljalo z navdušenim odobravanjem. Nato so se sklenile ostre resolucije zoper šolsko politiko sedanje vlade in njeno predpostavljene enih kulturnih organizacij na škodo drugih, s čimer se kruto žalj načelo enakopravnosti vseh državljanov in organizacij v državi. — Nič menj niso uspeli popoldanske prireditve, to je zborovanje nabožnih organizacij v cerkvi ter zborovanje izobraževalnih organizacij v društvenem domu. Na obeh je bilo natlačeno polno ljudstvo. Govorniki iz domačega okraja so naglašali zlasti potrebo, da se katoličani dobro pripravijo na politične dogodke bližnje bodočnosti, da se uveljavi v dr-

žavi volja krščanskega ljudstva. — Zaključek je tvorila lepo uspešna javna telovadba Orlov, Orlic in naraščaja.

d **Pokrajinski katoliški shod** se je vršil v Mariboru. Prihitelo je na shod nad 5000 udeležencev. Govorili so dr. Korosec, Kremžar, dr. Leskovar in prof. Veselnjak.

d **Krnski spomenik**. Kakor je našim čitateljem znano, je bil spomenik, ki so ga postavili Italijani vrh Krna v spomin laške »zmage«, razdejan. Fašisti so obdolžili Slovence ter se v velikih tolpah navalili na Kobarid in druge vasi ter povzročili ogromno škodo. Vlada pa je dala zapreti celo množico Slovencev. Sedaj pa je na licu mesta ugotovil neki dunajski inženir, da je spomenik razdejala — strela. Toda kljub tej strokovnjaški ugotovitvi vlada ne spusti zaprtih Slovencev iz ječ. Res, križev pot hodi naša neodrešeni rojaki.

d **Z lastno močjo**. Slovanski Orli se z lastno močjo in trudom priredili v Brnu slavlje, katero je po svojem obsegu in sijaju daleko nad vsesokolskim izletom v Ljubljani. V brnskem sprevodu je šlo do 12.000 Orlov v kroju in 30.000 v polkroju ozir. v znakih, na vsesokolskem zletu v Ljubljani 7767 Sokolov in Sokolic.

d **Razlika**. Ljubljaničani ne izvemšji poštenih liberalcev so se zgražali nad tem, kar se je godilo v nočeh vsesokolskega zleta po ljubljanskih gostilnah in kavarnah, kjer so se videli prizori do brezvesti pijanih Sokolov (v civilni obleki seveda), se vršili pretepi, in kjer je neskončen hrup, vpitje in pijano kričanje po cestah trajalo do zgodnjega jutra. Zlasti pa se je gabil Ljubljaničanom noč v Tivoli, kjer verodostojne pričbe (med njimi liberalne) pripovedujejo o grozni Sodomi in Gomori, ki se je te noči preselila v tivolske parke in trajala do zadnjega jutra, ko je ležalo po Tivoli še vse polno častilcev boga Baka in boginje Venere. — V Brnu so bile vse ceste ob pol enajstih kakor izumrle — nobenega glasu, nobenega kričanja, semtertja kakšen zapoznel pešec, ki je hitel domov in pa patrolje katoliških skavtov, ki so patroljirale po ulicah in če so slučajno dobile zapoznelega Orla, so ga takoj spremili do doma.

d **Toliko tisoč Sokolov** je bilo v nedeljo in na praznik v Ljubljani, a nobenega slovenskega Sokola med njimi. Le nekaj dalmatinskih Sokolic je pobožno prisostvovalo službi božji.

d **Okrog 18 milijonov kron izgube** so naredili pri vsesokolskem zletu v Ljubljani. Dosedaj je vlada dala naravnost 2 milijona, primanjkljaj bo tudi pokrila vlada s tem, da bo kupila tribune za »primerno« ceno ter jih prestavila na Kosovsko poje, kjer se bo drugo leto vršil sokolski zlet.

d **Lakota v Dalmaciji** se dan za dnem veča. Niti ljudje niti živina nima kaj jesti. Medtem pa vlada izdaja milijone za sokolstvo in hodi v Ljubljano na drage pojedine.

d **Zborovanje invalidov** iz vseh zavezniških držav se bo vršilo 10. in 11. sept. v Ljubljani.

d **Odpravnina za invalide**. Minister za socialno politiko je pozval na podlagi sklepa kronskega sveta invalidska udruženja

aj mu sporoče imena vseh invalidov, ki bi hoteli sprejeti mesto rednih podpor enkratno odpravnino od 30 tisoč do 40 tisoč kron, da si osnujejo novo existenco. Pravico do te odpravnine bi imeli samo invalidi, ki so sposobni za kakšno delo.

Slovenski fantje-vojaki iz Belgrada iskreno pozdravljamo vse naše dražje rojake in čitateljem Domoljuba ter jim sporočamo žalostno novico, da so valovi hladne Save, pri njenem izlivu v Donavo, pokopali našega draga tovariša Franjo Znidaršiča, vojaka kraljeve garde, doma iz Kruščega pri Cerknici, ki je 7. t. m. pri kohanju utonil. Njegovo truplo so našli in potegnili iz vode 9. t. m. in 10. t. m. pokopali. Dolgih 18 mesecev je bil naš zvest tovariš, v trpljenju in naporih vojaške službe delil z nami bridkosti tujine, z nami hrepenel po zlati prostosti, a zdaj ko smo bili že pripravljani, da se tudi v veselju združeni skupno vračamo v milo domovino, ko smo v duhu že vriskaje pozdravljali naše drago domovje, ga je nemila smrt ločila od nas, v naših srcih pa ostavila bridkost in tugo. Dragi Franjo! Bil si nam zvest tovariš in prijatelj in s težkim srcem se poslavljamo od Tebe in vračamo na svoje domove. Tvoj grob pa zapuščamo v tujini, kjer ga ne bodo zalivale solze Tvojih dragih žalujočih, kjer Ti ne bo ljubeča roka sadila cvetic in prižigala svečic, toda naše misli bodo prihajale še dolga leta na Tvoj s trnjem in divjim zelenjem zaraščeni grob, h Gospodu vojnih trum pa bodo vzele naše prošnje za mir in pokoj Tvoji duši! Bodí Ti lahka zemljica tujal!

d Vesele pozdrave pošiljamo slovenski fantje iz daljnje Makedonije ob bolgarske granice (Kamenica) vsem bratom Orlom in sestram Orlicam. Zelo pogoščamo slovenskega časopisja. Zato se obračamo na Vas za stare slovenske časopise, da si potolažimo dolgočasje.

d Sokolskih prireditev v Ljubljani se je udeležil tudi kralj s kraljico.

d Podgrad pri Novem mestu. V nedeljo, dne 27. t. m. se vrši pri nas ustanovitev Kmetске zveze, v katero so se vpisali nekateri že pred par meseci. Vabijo se vsi somišljeniki, tudi tisti, ki dozdaj še niso vpisani, da pridejo k ustanovitvi, ki bo po sv. maši v župnišču. Ob tej priliki bo poročal tajnik g. Munda iz Novega mesta.

d Orej in Orlica — Novo mesto in Toplice ima skupni izlet na Gor. Sušice v nedeljo, dne 27. t. m. popoldan. — Bratje in sestre se prosijo, da se izleta udeležijo polnoštevilno! — Bog živil!

d Petindvajsetletnico obhaja dne 3. septembra t. l. Rokodelski dom na Vrhniki. Sosednje organizacije naprošamo, naj ta dan ne delajo prireditev temveč pridejo v velikem številu na Vrhniko.

d Slovesno odkritje spominske plošče dr. Janeza Evang. Kreku na Društvenem domu v Selcih nad Škofjo Loko se vrši 27. avgusta 1922. Spored: Dopoldne: Ob 10. uri sv. maša na prostem s cerkvenim govorom g. dr. Tomaža Klinarja, župnika iz Škofje Loke. Ob 11. uri Slavnostni govor dr. Korošča, odkritje spominske plošče, nagovori predstavnikov raznih korporacij. Popoldne: Ob 3. uri ljudska veselica na vrtu g. Ivana Verhunca (na Fertici) v Selcih. Pri odkritju in pri veselici sodeluje salezijanska godba iz Ljubljane in možki zbori škofjeloškega pevskega okrožja. Odkritje in veselica se vršita ob vsakem vremenu.

d Ob priliki odkritja spominske plošče dr. Janeza Ev. Kreka v nedeljo, dne 27. t.

m. v Selcih nad Škofjokoloko se vrši istotam ustanovni občni zbor Obrtne zveze za Železnike. Prostor in kraj se naznani v »Slovincu« in potom vabil.

d Kamna gorica, Katol. slov. prosv. društvo v Kamni gorici priredi v nedeljo, dne 27. t. m. ob 16. uri »Prstan«, čarobno pravljico s petjem v treh dejanjih. Prijatelji mladine vljudno vabljani.

d V Cerkljah pri Kranju prirede naši fantje v nedeljo dne 27. avgusta v dvorani »Ljudskega doma« veliko zgodovinsko igro iz domačega kraja »Daritev«, žaloigro v 5 dejanjih. Pričetek točno ob 3. uri pop. Naslednjo nedeljo se igra ponovi. — K obilni udeležbi vabi odbor.

d Ljudska knjižnica »Belca« na Subi nad Kranjem priredi v nedeljo, dne 27. avgusta ob 3. uri pop. veselico s petjem, srečolovom, kino-predstavami in dr. — Poje dobro znani pevski zbor iz Preddvora. Srečolov ima 200 lepih dobtkov. V kino se predstavljata dva lepa filma: »David in Goliat« in drugi šaljiv prizor. — Ker bo za zabavo in okrepiteo dobro preskrbljeno in ker je dohodek namenjen za nabavo novih knjig, se vabite k obilni udeležbi.

d Gospodarska geografija. Sestavil dr. Vinko Šarabon. V zgodovinski razvoju trgovine in prometa nas uvaja Šarabon s Platonovimi besedami: kakor žabe okoli mlakuže sedimo mi okoli Sredozemskega morja. To velja še dandanes takoj za Italijani in Grki tudi nam Jugoslovanom, saj smo poklicani, da prevzamemo vso trgovino in promet na morju za se in za svoje zaledje. Naj bi kmalu napočil čas, ko bi vse potrebne pa brezhibne izdelke lahko kupovali ceneje doma nego v tujini! Šarabonovo lično delo obravnava temeljito, toda kratko in zelo pregledno: produkcijo, trgovino, promet in njegova sredstva. Zanimala bode knjiga pač svakega izobraženca; potrebo sličnega priročnega dela je živo občutil narodni gospodar, trgovec, pa tudi napredni zemljedelec. V jedrnatem slogu nam predava Šarabon tako poljudno, da mu nehote pazljivo slediš in knjige ne odložiš, preden je nisi prebral do konca. Knjiga je izšla kot 3. in 4. zvezek »Znanstvene knjižnice« v zalogi Jugoslovanske knjižnice v Ljubljani in velja vezana 45 dinarjev.

Na orlovski tabor v Celje!

Sirom domovine.

SMARTIN PRI KRANJU.

Katol. slov. izobraževalno društvo v Smartnem pri Kranju proslavi v nedeljo, dne 27. t. m. svojo 20letnico. Ob 9. uri sv. maša s pridigo; po sv. maši društveni tabor v »Stari šoli«. Popoldne ob 3. uri se vrši ljudska veselica na prijaznem laboratorijem na vrtu pri Kranju. Med veselico se vrši telovadba, šaljivi nastop s petjem: »Kovačev študent«, petje in srečolov. Za potrebna okrepčila bo poskrbljeno. Med veselico igra godba. Prijatelji poštene ljudske zabave od blizu in daleč — zlasti še bližnjih izobraževalnih društev — vljudno vabljani.

VODICE.

Naše liberalno učiteljstvo je pozabilo, čemu ga ljudstvo plačuje in da mora ljudstvu služiti ter je izzvalo kulturne boj s tem, da je Orlicem prepovedalo udeležiti se procesije v kroju. Kakor purman, kateremu pokašes rdečo barvo, se je raztogotilo učiteljstvo, ko je videlo rdečo srjace. Kar 50 otrok je bilo naznanjenih upora proti učiteljski

oblasti. Okrajni nadzornik Kante, pokorni sluga liberalnega učiteljstva, je kaznoval starše teh velikih supornečev s 4 dnevi zapora ali 40 kron kazni. Prizadeti pa si sedaj mislimo tako-le: Oni nesrečnež, ki je v Smartnem pri Kranju požgal cerkevno streho in povzročil milijonsko škodo, je bil obsojen na en dan zapora, mi pa zaradi tega, ker imamo pravico določevati, katerih verskih vaj se udeležujejo naši otroci, pa na 4 dni. Mativdova ima 4 otroke pri Orlicih, torej naj sedi celih 16 dni. — Celih 130.000 kron mora naša mala občina letno plačevati za šole; ima 400% občinsko naklado, kakor na celem Gorenškem nikjer, občinski odbor dela zaradi šol dolgove, zato pa nimamo mi pravice govoriti, ker se gre za našo korist. Vemo, kaj je želja učiteljstva, ki je postalo to v liberalni stranki, kar so nekdanji bili valpeti pri grasičinah, vemo, zakaj naše liberalno neznačajno učiteljstvo spreminja barve v politiki kakor kameleon. — Učiteljstvu pa prizadeti to-lo povemo: Zaradi preganjanja naših Orličev, se bomo še pogovorili na drugem mestu. Naši otroci pa bodo še ostali pri Orlicih in ne bomo šele g. Ferjana vprašali, če smejo manifestirati kot Orličji za versko idejo pri procesiji. Če vam pa g. Ferjan ni všeč, pa si pomagajte. Ali naj vam g. Ferjan, še to razodemo, da tudi mi vemo zakaj ste barvo spremenili takrat, ko so Vas poslali v Vodice brez razpisa službe?

NA VRHNIKI

se vrši dne 3. septembra proslava 25 letnice Rokodelskega doma. Rokodelski dom na Vrhniki je izmed najstarejših katoliških društvenih domov v Sloveniji. Zato je primerno, da se njegova 25 letnica proslavi kar najslavesneje. Rokodelski dom na Vrhniki daje pobudo za ustanovitev raznih prosvetnih, stanovskih, gospodarskih in političnih organizacij. Tu so se v našem času ustanovili, ki so nastopali pogostoma na raznih prireditvah v mnogih sosednjih krajih; tu so dobivale pogostoma in še dobivajo večkrat sosednje katoliške organizacije potrebščine za gledališke predstave. Rokodelski dom je bil in je centrala za razna zborovanja cele okolice. Skratka: njegov upliv ni velik samo za Vrhniko, ampak za celo okolico. Z ozirom na svoje pomenljivo zgodovino in na naloge, ki je vrši še sedaj, vabimo vse sosednje katoliške organizacije, da se v največjem številu udeležijo proslave 25 letnice. Ta dan naj bo mejnik ob hvaležnem pogledu nazaj in začetek novega še bolj živahnega dela v bodočnosti. — Proslava bo celodnevna. Po sv. maši, ki bo ob 9. uri se vrši slavnostno zborovanje na prostornem senčnatem dvorišču Rokodelskega doma. Nastopi več govornikov z aktualnimi in temeljitimi govori. Po popoldanski službi boži pa nastopijo domače prosvetne organizacije z raznimi točkami. Posebno lep program ima domača orlovska organizacija. Cel dan sodeluje priznana Rakovniška godba. Takovne zveze so zelo ugodne, upamo tudi na polovično vojnjo. Na sosednje organizacije smo razposlali okrožnice in prijavne pole. Poagittirajte za čim večjo udeležbo. Glejmo, da bo ta prireditev najlepša in največja letos na Notranjskem! Vrhnika je priljubljena izletna točka Ljubljančanom, tudi drugim od daleč in blizu ne bo žal za ta dan! — Na svideenje!

RAKITNICA.

Preteklo nedeljo smo blagoslovili novi Gasilni dom, kiga je vas sama zgradila, ko si je ustanovila svoje požarno brambo. Stavba je kaj okusna in pripravna in bov čast in ponos celi vasi in v korist tudi okolici. Po blagoslovljenju je novo društvo uprizorilo prireditev, ki je kaj srednje izpadla in omogočila vasi, da poplača še ostali dolg na stavbi, za kar je vas vsem udeležencem hvaležna. Mnogi so se kaj pohvalno izražali, o zavredni vasi, ki sama bres vsake podpore zgradi tako lepo stavbo.

JANCE.

Tukajšnja mladeniška Marijina družba je dobila novo družbeno zastavo. Globoko so morali seči fantje v šepo, ker stane šestnajst tisoč kron, pa ni jim žal, ker zastava je v resnici lepa, da so lahko ponosni na njo. Blagoslovljena je bila na prasniki Vel. Smarna. Po primernem nagovoru, zbrani pod novo zastavo, so ponovili prisego svetostbe Mariji in pod vodstvom tukajšnjega za petje vnetega organista Frančiška Jelničar izvrstno zapeli par prav lepih Marijinih pesmi. Fantje, zastava je sedaj vaša last. Vi ste jo plačali, a vi jej tudi skrbite za čast in dobro ime.

PRAVA narodna jed

so bile že pred vojno testenine PEKATETE, in kakor kaže, kmalu ne bo hiše med našim ljudstvom, kjer jih ne bi uživali.

Listek.

Pod krivo jelko.

Povest iz Meternikove dobe.

Spisal † Peter Bohinjec.

(Dalje.)

A kmalu preneha. Videlo se je, da je želel napraviti veselje bolj plesalku kakor sebi. Prisede k mizi, ukaže dekli izbrati krtačo in muhalnikov, kolikor hoče, češ da bo že on vse plačal. Marjanica izbere tri krtače, dva muhalnika in en podpihalnik, pa izgine v vežo.

V izbo spel stopi odišli Polonjek. Samo spogledala se z Vranjekom in je bilo vse dobro.

»Tomaž, poj!« zakliče kapitan.

Fundež spel nategne gosli in začne peti.

Drugi mu pomagajo:

Zapojmo pozdravljico,
Zahvalimo Boga,
k'nam sladkega da vinca,
Oj firundrejskarja,
Holadri, holadro — — —
Oj firundrejskarja.

Peti so vsi ponavljajoče se besede, ko dekla prinese na mizo južino za domače.

Kmalu se zagosti velika miza v kotu pod križem, naposled prideta tudi oče Boltar in hlapec Ožbott.

Zlice so jete ropotali po veliki lončeni skledi.

»Marsikdo hvali Boga, pa ne pravega,« zine hišni gospodar, ko so pivci že drugič ponovili svojo pesem o vinu štirintridesetega leta.

»Kaj smo mi neverniki? Ali nismo molili z vami pred jedjo?« odvrne Grosov Blaže, ki se je že dobro nabral dobrega vina.

»Blaže, ti imaš še nekaj poštenja, zato si se oglasil!« pristavi hlapec Ožbott.

»Jaz ga pa nimam, kajne, Ožbott!« pridene pikro Polonjek.

»Lahko ga imaš, če ga hočeš. Ali ga imaš, pa ne vem,« odvrne hlapec.

»Ravnotak malik si kakor mi. Vojaške suknje nečeš nositi, kakor mi. Ti seveda si poštenjak, mi pa smo uzmoviči...«

»Le počasi, Polonjek!« prekine besedo Ožbott. »Da ste vojaški beguni, vam ne očitam. Tudi jaz sem. Zakaj bi hodili po vseh evropskih bojiščih za pruski napuh in francosko slavo? Kadar bo pa naša domovina, naš presvelli cesar Franc v nevarnosti, takrat bomo pa že tudi mi pokazali, da smo dobri državljanji.«

»Kdo pa je meni včeraj jutro perilo odnesel iz Luknje? Morda boš ti vedel pove-«

dati, Gradov Andrejec?« vtačne se vmes Jerica.

»Jerica, jaz vem, da ga nisem. Če ga je pa odnesla kaka revica, da zavije z njim svojega nagega otroka, kaj za to?« odvrne Vranjek.

»Krasli je greh, Andrejec!«

»Tako uči pač Dupljanski gospod Tomaž. Uči pa tudi, da je pravica za vse enaka, Jerica!« nadaljuje Vranjek.

»Božja pravica pač!« poseže vmes hišna gospodinja, »plašarska pa ne. Ta uči tako: vzemi, če nimaš; drugi naj delajo, mi pa naj jemljemo.«

»In to je tista razlika, Vranjek!« potrdi stari Boltar. »Naš Ožbott je res vojaški begun, kakor ti. Vsak se rad otrese vojaške suknje za 14 let ali še več, če se le more. Toda Ožbott se preživi s poštenim delom, ti pa s tatvino. Ne pravijo ti zastoj Vranjek, ker kradeš kakor vrana.«

»Ali ti nismo vselej pošteno plačali, kar smo zapili?« oglesi se Vranjek, rdeč kakor kuhan rak.

»Lahko piješ, ker piješ za naše cunje,« zbode ga spel gospodinja.

Gostje pri durih začno godrnjati in se na tihem pogovarjati. Kar položi Vranjek tolar na mizo in odhaja, drugi za njim. Tacmar je le še zaprelil s trdimi besedami:

»Kmalu bote videli rdečega pelelina na strehi in Boltarjeva čreva bodo na čespljah visela...«

Pivci so se porazgubili, domači skočijo po koncu, edini Blaže je ostal v hiši in se pridružil domačim, ki jih je trla jeza in so ugibali, kako bi se ubranili rokovnjaškim grožnjam.

II.

Iz krčme se je preneslo razburjenje na vas. Po vseh Spodnjih Dupljah so pomuljali glave pri vratih in oknih, pred hišo vaškega župana Mrčuna se je zbiralo vedno več moških.

»Nad rokovnjačel Pobijmo jih! Saj niso za drugo kakor za nadlogo in škodo,« je kričal kmet Kuhar.

»Smrt šteklijačarjem! Vzemite sekire in vile in kar po njih!« je upil Pušelj.

»Življenja nismo varni pred plašarji!« se je oglasil Boltar.

»Rokomavhi so tatje, roparji, ubijavci. Kaj bi jim prizanašali?« se je jezil Smola.

»Predsinočnim so pokrali pri Zaletelu v Ziganji vasi,« je omenil Lužar.

»Pri meni pa so nocoj pokrali proso izpod strehe,« pove Arneš.

»In Vranjak je že vnaprej povedal v Ziganji vasi, da bodo pokrali,« pristavi Lužar.

»Danes je Tacman zaprelil, da požge našo hišo in umori našega očeta,« se oglesi Boltarjev Ožbott.

»Branimo se sami, gosposka nas ne bo!« je zinil naposled stari Boltar in župan Mrčun je ukazoval: »Kar pripravite se, možje in fantje! Polovili jih bomo sami.«

Možje so stiskali pesli, fantje so šli za orožjem. Boltarjev Ožbott se je kar tresel jeze, ko je hitel z debelim kolom po vasi. Na farovškem vrtu jih je več cepilo drva. Takoj se dvignejo s sekirami nad rokovnavhe.

Junaški Mrčun je razpostavil svojo čelo. Svojega sina je poslal v Tržič da komisarja

Pajka, da ga obvesti o nameravanem napadu. Boltarjev Ožbott se je postavil z drugimi v Domagoju pod skalo; Arneš je strážil s svojimi nad Luknjo, Lužar je čakal s ceparji v Kuharjevem lazu, Smole pa je nabral nekaj junaških žensk in se razpostavljal nad reko Bistrico.

Nakljski beguni so se namenili v Duplje. Po cesti so jo mahalji Šavsov Štefan, Koblar in Štrajhar, po stezi za gozdom pa mali Jožek, Bevk in Menten. Niso so nadejali napada, ker niso niti slutili, kako so Vranjek in drugi razdražili vaščane v Boltarjevi krčmi.

Lužar je komaj miril svojo čelo ob Kuharjevem lazu.

»Oče, jaz ga bom kar z ostrino!« rine maloumni Pušeljev France Lužarju, držeč v roki nabrušeno sekuro.

»Počkaj in miruj, Francel! Bom že povedal, kdaj udaril!«

Tišina je vladala. Tam v lazu pa je bila čala moška postava, ležeča na trebuhu in poslušala ter opazovala. Samo čevlji ji je gledal iz jesenske turščice. Lužar zapazil čevlji, skoči tiho kakor miš in zagradi za čevlji, ki je molel iz turščice. A glej — Lužar je obdržal v roki samo čevlji, iz laza pa je skočil izbošeni — Tacman in stekel v bližnji gozd.

V tem ko se je Lužar jezil nad ubeglim Tacmanom in nad nerodnim Pušeljevim Francelom, so dospeli Nakljski rokomavhi že do Smolelove hiše, začuli so šum iz Kuharjevega laza in so postali pozorni. A tudi Smole in njegovi so postali pozorni za gromovjem in so prihajali bliže. Ženske so dospale najprvo na cesto, skrivajoč vrvi pod predpasniki.

»Kam pa, ženske?« jih popraša Šavsov Štefan.

»Lan gremo tret,« odgovori prelkana Mrčunova.

»Le pojte, da bomo imeli kaj obleči,« pravi spel Koblar in pokima s svojim dolgim obrazom. »Ali ste vi tudi tiste vrste, kakor vaš Vrana, ki ne pusti na polju nobenega jerbasa v miru?« popraša poredna Boltarjeva. »Dekle, ti si predrzno. Le glej, da se ne boš kesalo, kar si zdaj ziniš!«

V tem, ko je Koblar govoril te besede, mu je bil Smole že za pelami. Izza grma skoči, zavpije in hipoma je vsak napadalec pograbil svojega od zadaj in ga vrgel na tla. Ženske so se vrgle z vso vnemo na tla in pomagale vezati. Odlegniti sta svoje pete le Štrajhar in Trbojčev iz Štrahinja, ki so mu rekli mali Jožek.

Štrajhar je zabrlizgal na piščal. Kakor bi jih iz tal priklical, so prileleli iz Zgornjih Dupelj Janežov, Arhov in Čučkov Jarnej. Za njimi so drli Zgornji Dupljanci. Čučkov se spusti med ženske in hitro prereže vrv na roki Šavsovemu. Štefan polegne nož, ali bilo jih je preveč, ki so vezali. Smole prime Šavsovega za roko in spel ga povežejo. In Jarnej je ležal na tleh z zvezanimi rokami. Janežev in Arhov sta zbežala.

»Bote videli, kaj se pravi perilo krasli,« se je jezila Boltarjeva Jerica.

»In iz jerbasov krasli po njihah,« pristavi Mrčunova.

In padale so gorjače na hrbte rokovnjačev, ki so škripali z zobmi in godrnjali.

»Kaj smo vam mi napravili hudega, da nas napadate?«

»Vsi ste eno,« so odgovarjale ženske. V tem se približa župan Mrčun in ukaže Smoletu, naj požene rokomavhe proti Trčču.

(Dalje.)

**Zahtevajte povsod le
milo z gazelico!**

Preklie!

Podpisani Anton Cerar, posestnik iz Sp. Tustana pri Moravčah, št. 9, vulgo Omahna, obžalujem in tem potom preklicujem vse, kar sem govoril ob priliki vožnje zvonov za tukajšnje cerkev o klučarju te cerkve Janezu Peletu kot neresnično.

Vrhpolje pri Moravčah, 19. avgusta 1922.
Anton Cerar, vulgo Omahna.

Učenca za čevljarsko obrt

ščem za takojšen nastop. Hrana, stanovanje pri meni. Matej Stražar, čevljar, mešter Domžale št. 60.

»Hranilnica in posojilnica v Mežici«

ima svoj

redni občni zbor

dne 8. septembra 1922, ob 11. uri v svojih uradnih prostorih. Sporedi: 1. Citanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje računskega zaključka za 1921. 4. Veličev nadzorstva. 5. Situacijski. K udeležbi vabi načelstvo.

Učenca

ki bi bil že nekoliko več v mizarstvu, ali dobrega pomočnika sprejme takoj. Fr. se Grom Dol. Logatec.

Prasce, 8 tednov stare in starejše, in pa dva Montafonska bika proda oskrbnišvo Fužine, pošta Devica Marija v Polju. 2384

šepni grad v št. Gotardu, p. Trojane razpisuje službo organista in cerkvenika

Dohodki: zemljišče, bira in primerno stanovanje. Obrtnik ima prednost. Nastop okoli 5. novembra.

Hiša z vrtom

se proda v Naklem št. 10 dne 27. avgusta 1922.

MENJALNICA STUBELJ
dovoljuje si opozoriti cenj. občinstvo, da nima

z menjalnico »Slov. Eskomptne banke« v Kolodvorski ulici št. 43 (Hotel »Južni kolodvor«)

nikakih zvez

ter da posluje od 10. t. m. dalje v tistih prostorih v Kolodvorski ulici št. 41 na dvorišču levo, poleg carinske agenture Grom.

BERITE DANJEKO

predno kupite uro, ilustrovani katalog tvrke H. SUTNER (imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 1. - Ta Vas obvaruje ekode in jezo, katero povzročajo slabe, bazarske ure, in Vam kaže, kako se zamore dobro in zraven ceno kupiti. Ta katalog Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke »IKO« iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapetne ure,

svetilne in stenske ure, verifika, prstane, zapetnice, uhane, namizno sodce, kristna in birmanska darila in vse druge stvarine in urebrino. Pa tudi porabne predmete, kakor a. pr. škarje, nože, britve, lasestrižne in brivske stroje, stekloreza, dose za tobak, svačice in smodke, nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki: **H. SUTNER (imetnik Henri Maire)** v Ljubljani št. 1.

Miši-podgane

stenice-čurki in vsa gola-zen mora poginiti ako porabljate moja najboljša preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljak. in hišnim mišim 16 K, za podgane 20 K, za čurke, 26 K, za stenice 15 K, uničev. moliev 10 in 20 K, proti mrčes. 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh in pri živini 10 K, za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrčesuna sadju in na zelenj. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K. Preprod. popust. Pošilja po povzetju Zavod za eksp. M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

POZOR

pridelovalci lanu!

Kdor ima na prodaj

laneno seme

naj ga ponudi v prvi vrsti »Jugoslovanski industriji olja in barve« v Dolu pri Ljubljani, katera plačuje najvišje cene, ali pa naj se obrne na naša zastopnika:

g. Franc Zorec, trgovec v Zagorici, pošta Št. Vid pri Zatični, za novomeški in črnomeljski okraj, ter

g. Josipa Počivavšek, trgovca v Krškem, za krški, brežiški in sevniški okraj. 2075

Popolnoma varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.
sedaj poleg županske cerkve,
1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«
Hranilne vloge se obrestujejo po
5%
brez odbitka rentnega in invalidskega davka.
Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 4 1/2 %
Hranilne vloge vezane na dobo četrt leta po 5 3/4 %
na dobo pol leta po 5 1/2 %

Zadružna gospodarska banka d. d.
Telefon št. 21. Ljubljana, Dunajska cesta 38/l. Telefon št. 21.
(začasnno v prostorih Zadružne zveze)
Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000
Podružnice: D'akovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost s Sveopćo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.
Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.

Poroč. prstani
Double veržice
Stenske ure
Budilke
Zenene ure
Uhani
 Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
 srebrnine **F. ČUDEN**
 LJUBLJANA 22, Presernova 1
 Zahtevajte ponudbe!

Svarilo!

Društvo krovskih mojstrov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani opozarja vse cenjene hišne posestnike, gospodarje, njih namestnike itd., da ne dajo pokrivati in popravljati svojih streh na poslopih raznim elementom in krpucarjem, kakor se je to v večji meri dogajalo dosedaj.
 Taki ljudje strehe tako pokvarijo, da jih še strokovnjaki za njimi popraviti ne morejo. Tudi bode odslej dalo društvo take nekoncesionirane kvaritelje streh za vsak slučaj policijsko zasledovati ter jim takoj na mestu ustaviti delo.
 V Ljubljani, dne 25. julija 1922.

V. KRIZNAR, GRIL,
 predsednik. tajnik.

NA VELIKO IN MALO!

Pri-
 poročamo **najboljše šivalne stroje**
 za rodbinsko in obrtno rabo, potrebščine za šivilje,
 krojače in čevljarje. — Edino pri: **JOSIP**
PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip štev. 7.

Kupujem zmešane

ŽENSKÉ LASE

po najvišjih dnevnih cenah. — **STEFAN**
STRMOLI, Ljubljana, Pod Trančo štev. 1.

HLAPEC, veren, trezen, poštenega obnaša-
 nja, nja. vajejn poljskega dela se išče
 za župnišče na Gorenjskem. Kje, pove upravni-
 štvo DOMOLJUBA pod številko 3213.

**Suhe gobe, kumno, laneno se-
 me** in vse druge deželne pridelke kupuje
Fran Pogačnik v Ljubljani, Dunajska cesta
 številka 36. 3170

BARRENE KOTLE

po 40 in 60 litrov vsebine, so-
 lidno izdelane, ima v zalogi

Metalokemika d. d.

Zagreb,
 Strossmayerova
 ulica št. 6.
 Zahtevajte
 ponudbe!
Zaloga:
Stanko Žargi & Co
 Ljubljana,
 Martinova cesta št. 15.

Pozor! **VINKO ŠERAK,**
 trgovec v Trebnjem, prične 28. avg. t. l.
veliko razprodajo
 vsakovrstnega blaga po zelo nizkih ce-
 nah. Razprodaja trpi samo 8 dni, zato
 naj nobeden ne zamudi ugodne prilike!

Hlode, gojzdove, trame, deske
in drva ponudilo **LESNI DRUŽBI ILIRIJA,**
 Ljubljana, Kralja Petra trg št. 5,
 pred sodnijo. - Plačujejo se najvišje dnevne cene.

VAJENCA

sprejme v učenje **FRAN REPIČ,** sodar
 v Ljubljani, Trnovo. 3275

Parobrodi amerikanske vlade

V posesti vlade Ujedinjenih držav na-
 hajajoči se edini parobrodi za službo
 med Evropo in Ameriko so sledeči pa-
 robrodi United States Lines, koji vo-
 zijo od Bremena do New Yorka;

George Washington	President Monroe
Amerika	President Van Buren
President Arthur	President Garfield
President Roosevelt	President Polk
President Harding	President Fillmore
President Adams	Susquehanna.

Ti lepi, varni in mirno ploveči pa-
 robrodi nudijo v vseh razredih največji
 komfort kakor tudi dobro zračne sobe
 in nad vse mere bogato kuhinjo.

UNITED STATES LINES

BERLIN W 8, **ZAGREB,** Viator Konačište,
 Unt. d. Linden 1. Mihanovičeva ulica
 ter vse večje potovalne pisarne.
 Generalno zastopstvo: Norddeutscher Lloyd, Bremen.

Najboljše in najtrpežnejše
manufakt. blago kupite pri
Oblačilnici za Slo-
venijo v Ljubljani

Oglejte si naše skladišče!
 Prodajalna na drobno je v
 Ljubljani, Stritarjeva ul. 3.
 Glavno skladišče je v Kresiji
 (vhod iz Lingarjeve ul. 1/1.)
 Zadržno podjetje! - Svoji k svojim!

KUŠAR & ROTAR, Kozarje pri Ljubljani

naznanjata p. n obnizstvu, da sta na novo otvorila

TOVARNO KISA

in se priporočata za tozadevna obilna naročila.